

Fremsat den 10. november 2023 af Pia Kjærsgaard (DF), Alex Ahrendtsen (DF), Mikkel Bjørn (DF), Peter Kofod (DF), Morten Messerschmidt (DF), Mette Thiesen (DF) og Nick Zimmermann (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om etablering af et partnerskab, der skal sikre 5.000 nye friplejehjemspladser til danske ældre

Folketinget pålægger regeringen at nedsætte et partnerskab bestående af pensionsselskaber, kommuner og andre relevante aktører med henblik på at få etableret 5.000 nye friplejehjemspladser i Danmark inden 2028 og at tage de nødvendige skridt, herunder lovgivningsmæssigt, for at sikre de bedste rammer for, at partnerskabet kan lykkes.

Bemærkninger til forslaget

Dansk Industris analyse »Behov for flere plejeboliger frem mod 2030 – Friplejehjem er en del af løsningen«, marts 2022, der er baseret på KL's regeværktøj »Plejeboligmodellen«, viser, at der vil være behov for yderligere 5.000 plejeboliger i 2030.

Behovet forventes at stige yderligere frem mod 2040, da antallet af personer på 65 år og derover forventes at stige fra ca. 1,15 mio. i 2020 til ca. 1,53 mio. i 2040 (Social- og Ældreministeriets »Redegørelse om ældreområdet 2023«, marts 2023). Samtidig er dækningsgraden for plejeboliger faldet, hvilket betyder, at der ikke er kommet flere plejehjemspladser, i takt med at der er kommet flere ældre, jf. Indenrigs- og Boligudvalget, alm. del – svar på spørgsmål 228, folketingsåret 2021-22.

Senest har VIVE vist, at når man opgør antal plejeboliger pr. 1.000 borgere på 80 år eller derover, er der fra 2010-2021 sket et fald på hele 23 pct., jf. »Kortlægning af udviklingen på plejehjemsområdet«, VIVE, 2023, ligesom Social- og Ældreministeriets »Redegørelse om ældreområdet 2023« viser, at der var ca. 19.200 personer i alderen 67 år og derover på venteliste til en plejehjemsplads i 2021, hvoraf ca. 13.700 var på venteliste for personer, som ønskede at gøre brug af det frie valg, mens 5.500 personer var på den generelle venteliste.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at det ikke er rimeligt, at så mange svækkede ældre skal vente på en plejebolig eller risikere slet ikke at blive visiteret til en plejebolig på grund af for stramme kommunale visitationskrav grundet for få plejehjemspladser.

Derfor foreslås det, at Folketinget pålægger regeringen at tage initiativ til etablering af et partnerskab, der skal sikre 5.000 nye friplejehjemspladser inden 2028. Disse ekstra plejehjemspladser skal sikre, at alle ældre, der har behov for en plejebolig, får adgang til en.

Danske pensionselskaber har udtrykt interesse i at investere i at etablere nye friplejehjemspladser (»DF vil skabe 5000 nye plejeboliger – og pensionskasserne skal betale«, tv2.dk), hvorfor det konkret foreslås, at der etableres et partnerskab mellem pensionselskaberne og kommunerne. At lade pensionselskaberne investere i etablering af friplejehjemspladser vil således kunne aflaste de kommunale anlægsbudgetter, og en eventuel profit vil i sidste ende komme danskerne til gode i form af en højere pensionsformue.

Forslagsstillerne foreslår konkret, at Folketinget pålægger regeringen at nedsætte et partnerskab frem mod 2030 i regi af Social-, Bolig- og Ældreministeriet med deltagelse af de danske pensionselskaber – f.eks. repræsenteret ved Forsikring & Pension – Selveje Danmark, Dansk Industri, Ældresagen og Kommunernes Landsforening med det formål at tilvejebringe 5.000 friplejehjemspladser.

Partnerskabet skal sikre, at de nødvendige ressourcer mobiliseres, og at der skabes en koordineret indsats for at imødekomme det stigende behov for plejehjemspladser.

Derudover skal partnerskabet identificere og komme med forslag til løsninger på eventuelle lovgivningsmæssige udfordringer, der kan stå i vejen for en udvidelse af friplejeboligmassen.

For at sikre de bedste rammer for partnerskabet foreslås det videre, at regeringen pålægges at tage de nødvendige skridt, herunder lovgivningsmæssigt, for at sikre:

- Fair og gennemsigtige friplejehjemstakster: Beregningsgrundlaget bag en kommunes plejehjemstakst gøres offentligt tilgængeligt på en hjemmeside, så man bl.a. kan sammenligne takster på tværs af kommuner.
- Mellemkommunal refusion for ydelser efter sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1011 af 17. juni 2023: Værtskommunen skal ikke pålægges sundhedsudgifter for borgere fra andre kommuner, der flytter på friplejehjem i værtskommunen.
- Mulighed for lange aftaler om anvisningsret: Kommunerne er forpligtet af en plejeboligaranti, og de har derfor behov for at kunne langtidspanlægge. Der er således behov for, at kommunen har anvisningsret til nogle eller alle friplejehjemspladserne. Problemet i dag er, at en anvisningsretsaftale udløser en pligt for kommunen til at deponere et beløb svarende til anlægssummen for plejehjemmet, hvis aftalen har en varighed på 3 år eller mere. Det medfører i praksis en indskrænkning af kommunernes mulighed for at langtidspanlægge og kan give modvilje imod friplejehjem. Med henblik på at fremme offentlig-private partnerskaber om etablering af plejeboliger bør deponeringsreglerne for kommunerne derfor lempes ved at forhøje 3-årsgrænsen til en 10-årsgrænse.
- Øget rådgivning fra kommunerne i forhold til valg af plejehjem: Muligheder og konsekvenser bør belyses for den enkelte borger, og der skal skabes større åbenhed om ventelister til plejehjem. Når en borger i dag bliver visiteret til en plejehjemsplads, er der i princippet frit valg af plejehjem, hvis man opgiver plejeboligarantien. Det kan dog være svært for den enkelte borger at gennemskue konsekvensen af at opgive plejeboligarantien og svært at gennemskue valgmulighederne.
- At alle kommuner anviser tre mulige lokationer til etablering af et friplejehjem med f.eks. naturskønne omgivelser og gode transportmuligheder for pårørende.

Økonomi

Formålet med forslaget er at sikre flere plejehjemspladser i Danmark, så den efterspørgsel, der er – og som kun vil blive større – kan imødekommes. Til formålet foreslås det, at pensionssektoren investerer i at bygge plejeboliger, hvorfor der hverken er statslige eller kommunale udgifter forbundet med anlægsarbejdet.

Skriftlig fremsættelse

Pia Kjærsgaard (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af et partnerskab, der skal sikre 5.000 nye friplejehjemspladser til danske ældre.

(Beslutningsforslag nr. B 45)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.